

ELTE GYAKORLÓ ÓVODA ÉS EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY
1071 Budapest, Damjanich u. 41–43.

Tel: 06 1 461 3746 • Fax: 06 1 461 3720 • OM: 034374

Web: <http://specovoda.elte.hu> • E-mail: gyakovoda@barczi.elte.hu

Blog: felkarolo.prae.hu • Facebook: [facebook.com/specovikorai](https://www.facebook.com/specovikorai)

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

ELTE GYAKORLÓ ÓVODA ÉS EGYSÉGES
GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY

Budapest, 2017. június 15.

Készítette: Rosta Katalin, igazgató

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013 (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 8/2014 (I. 30.) EMMI rendelet. A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet módosítása
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény

BEVEZETÉS

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, valamint a Pedagógiai szakszolgálatokról szóló EMMI rendelet az óvodai nevelés/ gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek (0-7 éves korú) egészséges fejlődését. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását, a lelki gondozást.

Az egészség védelme és karbantartása, az egészséges életmód tanítható, fejleszhető. Óvodáskorban, de már a korai fejlesztés területein is, az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú és a 0-3 éves gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási (szakszolgálati) intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási (szakszolgálati) intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a gyógypedagógusok/óvodapedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási (szakszolgálati) intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője, megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az intézményi egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvo-

dai/szakszolgálati nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás (evésterápia),
- a mindennapi mozgás, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, magatartási problémák kezelése,
- a bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi és környezeti higiéné, pszichológiai tanácsadás

A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Testi és lelki egészség

Az intézményre nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az intézmény segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értékévé való tisztelgetésre is nevel. A gyógypedagógusok/óvodapedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Alapelvek, célok

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természetkörnyezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti -, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyerekeket, és programunkkal a szülők és környezetük lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

HELYZETKÉP

Az intézmény hagyományai, értékei:

Az intézmény 1981-ben, a Fogyatékosok Nemzetközi Évében Illyés Gyuláné dr. Kozmutza Flóra főigazgató asszony kezdeményezésére, a jogelőd intézmény, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola gyakorló intézményeként jött létre. Feladata volt a fejlesztésben résztvevő fogyatékos gyerekek életkori határának bővítése, a fejlesztés minél korábbi időben történő elkezdése. Mivel Magyarországon ez a kezdeményezés szakmai tapasztalatokat nélkülözött, a nemzetközi szakmai gyakorlatot szem előtt tartva létesült ez az újszerű intézmény, két alapfeladattal és ennek megfelelően két tagozattal. A Gyakorló Óvoda gyógypedagógiai óvodai tagozatán középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek, logopédiai óvodai tagozatán beszédhibás gyermekek speciális óvodai nevelése kezdődött el négy csoportban, 40 gyermekkel. Az intézmény feladata volt e gyermekcsoport terápia- és vizsgálati rendszerének kifejlesztése, a differenciált foglalkoztatás módszertanának kidolgozása. Az intézmény kezdetektől részt vett a hallgatók gyakorlati képzésében, így az újszerű terápia- és vizsgálati módszerek a gyakorlati képzés szerves részét alkották. Az alapfeladat ellátásán túl igényként jelentkezett a sérült gyerekeket nevelő családok részéről a csecsemők és kisgyermekek ellátása is. Ezt az ellátá-

si formát kezdetben Szülők Iskolája majd szülőklub formájában valósítottuk meg, később az oktatási törvény adta lehetőségekkel élve 2002-től szakszolgálati keretek között az óvodai tagozatokhoz csatoltan alakítottuk ki a korai fejlesztő tevékenységet. A korai fejlesztő munka 2004-től a cochlearis implantált gyerekek korai fejlesztésével egészült ki, 2015-től szakszolgálati keretek között szerveződik.

Infrastruktúra:

Az intézmény egy ötemeletes panelépület első, második, harmadik és negyedik emeletén helyezkedik el. Az épület akadálymentes, felújítása folyamatosan történik a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteinek figyelembe vételével. Az óvodai csoportszobák és korai fejlesztő szobák, egyéni fejlesztő helyiségek és mozgásfejlesztő szobák bútorzata a méltányos oktatási környezet alapkövetelményeinek figyelembevételével, az ellátott gyermekek fogyatékosági típusának és életkorának megfelelően került felújításra az elmúlt években. Az egészséges és korszerű tapasztalatszerzést biztosító tanulási feltételek megteremtése szellemében megtörtént az intézmény külső és belső udvarának felújítása. A betegség megőrzés és egészségügyi célú rehabilitáció érdekében só-terápiás helyiséget alakítottunk ki.

Oktatás – oktatási szerkezet:

Az intézmény országos felvételi körzetű, többcélú, gyógypedagógiai, nevelési és oktatási gyakorló intézmény, sajátos nevelési igényű, atipikus fejlődésű gyermekek számára. Az intézmény a gyermekek óvodai és korai fejlesztését és gondozását a fogyatékosági típusnak megfelelően, a szakértői véleményben foglaltak szerint végzi, ennek értelmében biztosítja az intézménybe javasolt gyermekek egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátását. Módszertani központként szervezi az országban működő hasonló célkitűzésű intézmények szakmai munkáját, gyakorló intézményként fő célkitűzése az alkalmazott és kipróbált vizsgálati és terápiás módszerek megismertetése a gyógypedagógus jelöltekkel, pszichológus hallgatókkal.

HAGYOMÁNYAINK

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, intézményünk hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenység során is. A környezettudatos viselkedés kialakítása, a környező világról szerzett tapasztalatok feldolgozása kiemelt pedagógiai feladatunk.

- Havi rendszerességgel Természetbúvár óvodai programot szervezünk képzett zoológus vezetésével,
- A külső környezetünk alakítására a teraszokon és az udvaron virágültetést szervezünk.
- Az őselemekhez kapcsolatosan (VÍZ-TŰZ-FÖLD-LEVEGŐ) projekteket, illetve témaheteket szervezünk.
- Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal szorosan együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenciós munkánkat.
- Naponta zöldség/gyümölcs tízórait kapnak a gyermekek a szülők segítségével.
- A betegségek megelőzésének érdekében októbertől május végéig sóterápiás helyiséget működtetünk.
- A gyermekek naponta mozognak, illetve mozgásfejlesztés foglalkozásokon vesznek részt.
- A pszichés egészség megőrzéséhez a családoknak és a gyermekeknek is pszichológust biztosítunk.
- A tanév végén tapasztalatszerző táborozáson veszünk részt Csillebércen.

Humán erőforrások:

A nevelő testület elfogadja, és magáénak vallja az egészséges életvitelre és környezetbarát gondolkodásra nevelés alapelveit. Az óvodapedagógus/gyógypedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a gyógypedagógus/óvodapedagógus, a gyógypedagógiai asszisztens, a dajka példája elengedhetetlen.

Az intézmény személyi összetétele:

1 fő	igazgató
1 fő	igazgató helyettes
5 fő	logopédus
8 fő	gyógypedagógus
2 fő	óvodapedagógus
4 fő	gyógypedagógiai asszisztens
1 fő	gyógytornász
1 fő	pszichológus
2 fő	dajka
1 fő	óvodatitkár

Az egészségnevelést segítő külső szakemberek:

Gyermekorvos	Dr. Szűcs Zsuzsanna
Védőnő	Csőri Ágnes

1. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, CÉLOK

Hosszú távú céljaink

Rendszerszemléletre nevelés elve:

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve:

(Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet - benne az ember harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjék.

nek közre a szülőföld, a lakóhely, az intézmény esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve:

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve:

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód):

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve:

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Rövid távú céljaink

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidőhasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében.

2. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI

Egészséges életmódra nevelés

Az egészségmegőrzésre irányuló gondozás, a személyi és környezeti higiénia, valamint a lelki gondozást is jelenti. Az egészséges életmódra nevelés során a családokkal szoros együttműködést alakítunk ki.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés célja:

A gyermek szervezetének védelme, a gyermek gondozása, a család életformájának alakítása, életmódbeli szokások kialakítása, felvilágosító munka az egészségre káros szenvedélyekről, a test és lélek harmonikus fejlődésének biztosítása, a testi képességek kibontakoztatása, a testi szükségletek kielégítése, higiéniai szokások kialakítása, a mozgáskészség fejlesztése, mindezek a szülőkkel szorosan együttműködve.

Feladataink az egészséges életmód kialakításában

Az intézményben az életritmus a táplálkozás a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az életmód, a helyes életritmus, a jól szervezett napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését és ez a gondozás fontos feladata is. A szokás és szabályrendszerbe beépített tevékenységek visszahatnak az életkori folyamatokra, a tevékenységek időtartama igazodik az életkori sajátosságokhoz.

Az egészséges életmód alakításának területei:

- **Gondozás**

A gyermekek más-más óvodai közösségekből kerülnek intézményünkbe, ezért a szokásrendszerük eltérő, magatartásuk szélsőséges, személyiségfejlődésük eltér az életkoruknak megfelelő fejlettségi szinttől. Elsődleges feladatunk, az egységes szokás- és szabályrendszer kialakítása az egyéni eltérések figyelembevételével, valamint a magatartás normalizálása. Célunk az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése. A gyermek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, a gyermek testi komfortérzetének kialakítása. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges óvodapedagógus – gyógypedagógus/gyermek, gyógypedagógiai asszisztens – gyermek, dajka – gyermek kapcsolat feltételez.

Az egészséges környezet biztosítása:

Az intézményi környezet kialakításánál (csoportszobák, fejlesztő szobák, tornaszobák, étkező, terasz) arra törekedtünk, hogy biztosítsuk az egészséges életmódra nevelés céljainak eléréséhez szükséges tárgyi feltételeket. A környezeti feltételek a gondozás hatékonyságát is segítik. A tárgyi környezetet úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek számára könnyen áttekinthető, akadálymentes, biztonságos legyen és segítse, motiválja őket a tevékenységek pontos végrehajtására.

Feladataink:

- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása
- önállósági törekvések támogatása
- a gyermek szükségleteinek kielégítése (folyadék, zsebkeendő)
- az eszközök állapotának ellenőrzése (mozgásfejlesztő eszközök, játékok, tisztálkodást és önkiszolgálást biztosító eszközök)
- az eszköztár folyamatos bővítése a speciális szükségletek figyelembe vételével

- baleset megelőzés, balesetvédelem
- betegség megelőzés, egészségvédelem
- a környezet ápolása, szépítése

Eszközsükséglet:

Tisztálkodásnál, testápolásnál:

- elkülönített, jellel ellátott törölközőtartó, megfelelő magasságba helyezve
- tükör
- polc a fogmosó poharaknak és jellel ellátott poharak
- lengőkaros, könnyen kezelhető csaptelepek
- folyékony szappanadagolók

Étkezésnél:

- háromszintes, rozsdamentes, rögzíthető tálaló koci
- gyermek méretű étkészlet és evőeszközök kezesség szerint
- termoszbetétes kancsó

Pihenésnél:

- léghűtő használata
- vastag ágyszivacs, cserélhető huzattal
- saját jellel ellátott ágynemű

• Betegségek megelőzése

- A betegségek megelőzése érdekében a megfelelő feltételek biztosítása: külön jellel ellátott törölköző, ágynemű, fogmosó készlet
- A gyermek méretéhez illő, szükségleteinek megfelelő bútorzat kialakítása
- Szellőztetés, légtér fertőtlenítés

• Az egészségvédelem, betegség megelőzés (só-terápia)

A só-terápia órarendbe beépítve heti egy alkalommal minden óvodás gyermek részére biztosított, a pedagógusok vagy a pedagógiai munkát segítők irányításával.

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:

A megismerés, az intellektuális gazdagodás, az erkölcsi fejlődés és a viselkedés szabályozása az érzelmeken keresztül szervezhető meg kiegyensúlyozott légkörben. Az érzelmekre épülő elfogadó magatartás biztosítja a gyermek számára az ismeretek befogadását, a szabályok elfogadását, a szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmek fejlődését.

Az érzelmi nevelés során fontos, hogy a gyermek tanulja meg megismerni önmagát, szűkebb és tágabb környezetét, sajátítsa el az együttélés szabályait. Fogadja el a másságot a beszédben, szokásrendszerben. Az együttműködés folyamatában érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot.

Vegye észre és becsülje meg az emberi értékeket.

Az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés célja:

Olyan biztonságos szeretetteljes környezet megteremtése, ahol az érzelmi biztonságot nyújtó gyógypedagógus, óvodapedagógus, pszichológus és a pedagógiai munkát segítők személyes példaadásukkal és segítségükkel elősegítik a fogyatékos gyermekek önbizalmának erősödését, a társas kapcsolataik kialakulását. A gyermekek átélhetik az elfogadást, a segítőkészséget, az elismerést, a sikerélmény érzését. A felnőtthez fűződő viszony nyújtja azt az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé. Óvodai nevelésünk szorosan támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda szoros együttműködésére törekszik (pl.: ünnepélyek tartása barkácsklub keretében, a projektek előkészítésébe a szülők bevonása, szülőklub tartása).

Az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés feladata:

- az én tudat reális kifejlődése
- a magatartás normalizálása
- az alkalmazkodó készség fejlesztése
- a csoport kohézió kialakítása
- hagyományok ápolása, ünnepélyek szervezése a szülőkkel közösen
- a szülőkkel történő kommunikációs lehetőségek bővítése

• Beszoktatás

Óvodánkban speciális helyzetet teremt az a tény, hogy a gyermekek különböző közösségekből kerülnek intézményünkbe. Ezért fokozottan törekszünk az érzelmi biztonság, a derűs légkör kialakítására. Az évek tapasztalatai alapján alakítottuk ki ennek érdekében a következő beszoktatási rendet.

- A tanév első napján fogadjuk a „régit” gyerekeket, a következő napon az „új” gyerekek érkeznek. Informálódunk a gyermek családjában betöltött helyéről, szokásairól, a fogyatékos tényének családi elfogadásáról
- Segítjük, és figyelemmel kísérjük az új baráti kapcsolat kialakulását, a régieket megerősítjük. Bízgatjuk a gyermekeket az egymással való kapcsolatleremtésre, ami a kommunikációs problémák miatt nehezített
- Vegyes életkorú csoportjainkban fontos az egymáshoz való alkalmazkodás, az egymás iránti érdeklődés és segítségnyújtás igényének kialakítása
- Kis létszámú csoportjaink lehetővé teszik a differenciált, a gyermek önmagához mért értékelését
- A beszoktatási idő alatt igyekszünk sok közösségi élményt nyújtani, hogy minél előbb kialakuljon a csoport. (pl. színház, kirándulás, séta a Városligetbe, stb.)
- A gyermekek számára nehézséget okoz az a helyi sajátosság, hogy egy óvodai csoporthoz több felnőtt tartozik (logopédusok, óvónők, gyógypedagógiai asszisztensek, dajka), a beszoktatási időszakban lehetőségük van megismerni nevüket, szobájukat, feladatkörüket, fokozott rugalmasságot kíván a gyakorlati képzésben résztvevő hallgatókhoz való alkalmazkodás
- Az intézményen belüli biztonságos eligazodást segítik az ajtókon lévő jelek, ikonok

- **Feladatok az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés folyamatában**

- A beszoktatás feladata a türelmes, szeretetteljes, empátiás kapcsolat kialakítása, a beilleszkedés időszakában. Az egyéni igények elfogadása, az otthonosság érzetének kialakítása. A családdal való együttműködés anyás beszoktatás, növeli a gyermek biztonságérzetét.
- A szülőkkal való rendszeres kapcsolattartás és a tájékoztatás lehetőségének megteremtése, a gyermek testi-lelki fejlődésének segítése érdekében (szülői értekezletek, fogadóórák, szülőklub, nyílt nap).
- Esztétikus, biztonságos, inger gazdag, tevékenykedtető élettér kialakítása, a fejlesztés sajátosságaihoz alkalmazkodva.
- Esztétikai érzelmek fejlesztése a szép iránti fogékonyság, a művészi élmény befogadására való igény kialakítása (zenei nevelés, anyanyelvi nevelés, vizuális nevelés).
- Szociális érzelmek fejlesztése, erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése, erősítése pozitív példaadással (feladatvállalás, együttérzés, feladatvállalás, elfogadás, segítségnyújtás).
- Erkölcsi érzelmek fejlesztése: őszinteség, felelősségérzet, udvariasság, igazságosság, a gyengébb védelme, illemtudó viselkedés.
- Intellektuális érzelmek fejlesztése: kíváncsiság, érdeklődés, csodálkozás, kétely.
- Az akarati tulajdonságok fejlesztése: feladattudat és tartás kialakítása, szabálytudat fejlesztés, kitartás.

- **Szocializáció**

- barátságos, otthonos, szeretetteljes, elfogadó légkör biztosítása
- pedagógus - gyermek, gyermek – gyermek kapcsolatának emocionális erősítése
- közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése (projektek szervezése, témahét tartása, kompetencia tábor, bábszínház, kirándulás)
- a közösségi élet szokásainak kialakítása és a közösségi magatartás kialakítása (a kritika elfogadása)
- a sajátos törődést igénylő gyermekek egyedi nevelése, kommunikációs igényük felkeltése (kooperatív megoldásra ösztönző páros és kiscsoportos tevékenységek biztosítása)
- a csoport- és a fejlesztőszobák környezettudatos szemléletű, otthonos, esztétikus és akadálymentes berendezése

- **Családi szocializáció**

A szociális – érzelmi terület fejlesztése a legösszetettebb gyógypedagógiai/pedagógiai és pszichológiai feladat, hiszen a megismerés, a viselkedés szabályozása az érzelmeken keresztül szerezhető meg. Az érzelmi nevelés során fontos, hogy a gyermek és a családja tanulja meg elfogadni másságát, sajátítsa el az együttélés szabályait. A magatartás normalizálása, az alkalmazkodó készség fejlesztése, a csoport kohézió segíti a gyermek szocializációját, elősegíti integrálhatóságát.

A szülőket rendszeresen tájékoztatni kell a gyermek fejlődéséről, illetve rendkívül fontos, hogy tanácsokat adjunk számukra a gyermek otthoni foglalkoztatásával kapcsolatban. Mivel fontos feladatunk az anya-gyerek kapcsolat normalizálása, a családok életminőségének javítása, ezért nagy hangsúlyt helyezünk a szülők által felvetett problémák kezelésére.

(fogadóóra, szülői értekezlet, nyílt nap, szülőklub)

Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú/korai fejlesztésre járó gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik (olló, tű, kés, villa, stb.).

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályok betartásával gondoskodunk az intézményben használatos vegyszerek zárható helyiségben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Minden feladat ellátási helyen megbízott, képzett elsősegélynyújtó személy dolgozik, és biztosított az intézmény elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

Az intézmény és a gyógypedagógus/óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §-a rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapszabályzatában rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.
- Az intézménynek lehetővé kell tenni a szülői munkaközösség részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásában.

- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A Nkt.62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a gyógypedagógus/óvodapedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi, lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek- bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés/korai fejlesztés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan harmonikus személyiség kialakítása, amely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése az intézményvezető feladata az SZMSZ-ben leírtak alapján. Lehetőség szerint évente egyszer fogászati és általános szűrővizsgálat megszervezése javasolt.

Legitimációs záradék

Az ELTE Gyakorló Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Egészségfejlesztési programját

Elfogadta:

_____
a nevelőtestület nevében

Budapest, 2017. június 15.

Véleményezési jogát gyakorolta:

_____
a szülők nevében

Budapest, 2017. június 15.

Az Egészségfejlesztési program elkészítéséről és közzétételéről, mint igazgató gondoskodom:

_____
igazgató

Érvényességi rendelkezések:

A házirend 2017. június 15. napján lép hatályba, és visszavonásig érvényes.

Jegyzőkönyv a nevelőtestület értekezletéről

Készítés helye: ELTE Gyakorló Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Ideje: 2017. június 15.

Jelenlévők:

Abainé Császár Ágnes
Alkonyi Mária
Artnér Tímea
Barta Zsuzsanna
Bernolák Dóra
Bödös Eszter
Burai Gréta
Détár Andrea
Fülöpné Botos Ilona
Gáspár Ágota
Gyenge-Dombi Dorottya
Lukács Emese
Makarenjáné Dobi Katalin
Márton Erika
Németh Renáta
Pongrácz Kornélia
Raabné Pető Márta
Riederauer Andrea
Rosta Katalin
Sárdy Boglárka
Schuchné Rumpfi Henriette
Sifter Éva
Szabóné Molnár Monika
dr. Vajdáné Kutas Csilla
Varga László Józsefné
Viczán Mariann

Igazoltan távol: --

Tárgy:

Az ELTE Gyakorló Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Egészségfejlesztési programjának elfogadása.

Ismertetés:

Rosta Katalin igazgató ismerteti a nevelőtestülettel az intézmény Egészségfejlesztési programját.

Vélemények:

A nevelőtestület egyetért a dokumentumban megfogalmazottakkal, nem talál javítanivalót.

Döntés:

Az Egészségfejlesztési programot – egyeztetés után kialakított formájában – a nevelőtestület minden jelenlévő tagja elfogadta.

Szavazás módja: nyílt

Érvényes szavazás: a nevelőtestület minden jelenlévő tagja által egyöntetűen elfogadásra került.

Kmf.

.....
jegyzőkönyvvezető

.....
igazgató